

**PRVA NAJDBA *XANTHODES ALBAGO* (Fabricius, 1794) V SLOVENIJI
(LEPIDOPTERA: NOCTUIDAE)**

Željko PREDOVNIK¹

¹Ob železnici 82, SI-3313 Polzela, Slovenija,
e-mail: predovnik1@gmail.com

Izvleček – Sredi septembra 2025 je bil na območju Kraškega roba pri Sočergi, natančneje na ovršju Velega Badina, z UV-svetlobno pastjo ujet primerek vrste *Xanthodes albago* (Fabricius, 1794). Najdba predstavlja prvo potrjeno prisotnost te izrazito južne vrste v Sloveniji in pomeni pomembno dopolnitev slovenske favne nočnih metuljev. **KLJUČNE BESEDE:** Noctuidae, *Xanthodes albago*, nova najdba, Slovenija, nočni metulji.

Abstract – FIRST RECORD OF *XANTHODES ALBAGO* (Fabricius, 1794) IN SLOVENIA (LEPIDOPTERA: NOCTUIDAE)

In mid-September 2025, a specimen of *Xanthodes albago* (Fabricius, 1794) was captured using a UV light trap on the Karst edge at the Veli Badin peak near Sočerga, southwestern Slovenia. This is the first confirmed record of this typically southern species in the country and adds to the known nocturnal lepidopteran fauna of Slovenia.

KEY WORDS: Noctuidae, *Xanthodes albago*, novel record, Slovenia, moths.

Uvod in rezultati

Načrtne raziskave nočnih metuljev na območju Velega Badina nad Sočergo (45°27'44.4"N, 13°54'29.4"E, UTM kvadrant VL13) so prinesle pomembno dopolnitev poznavanja slovenske favne.

V noči z 13. na 14. september 2025, ki je bila topla in soparna (temperatura med 20°C in 17°C, rahel JZ veter) in v ugodnih razmerah za nočni popis med 19:40 in 00:30 so bile postavljene svetlobne vabe s fluorescentnimi UV-cevmi Philips TLD 15W/05. Med vzorčenjem, je bilo zabeleženih 133 makro vrst iz različnih družin nočno aktivnih metuljev. Ob 23:38 se je na vir svetlobe priletel svež primerek *Xanthodes albago*, ki je bil določen na podlagi morfoloških znakov in ima razpon kril 33 mm.

Razprava

Xanthodes albago je edina izmed petih trenutno znanih vrst rodu *Xanthodes*, ki je prisotna v Evropi in spada v družino sovk (*Noctuidae*) (Top et al., 2025). Vrsta ima izvorno razširjenost v tropskih in subtropskih območjih Afrike, Azije, Avstralije in Oceanije, vključno z Japonsko, Tajvanom in Novo Zelandijo (Fibiger et al., 2009; Savela, 2025). V Evropi je prisotna predvsem v Sredozemlju, kjer se pojavlja v Španiji, Franciji, Italiji, na Portugalskem, Madžarskem, južni Hrvaški in Grčiji (Fibiger et al., 2009; Wagner, 2005–2025; Top et al., 2025). Občasno je bila zabeležena tudi severneje, vključno z Veliko Britanijo, Švico, Nizozemsko, Dansko in Norveško (Wagner, 2005–2025). Leta 1978 je bil zabeležen tudi posamezen primer v Nemčiji (Fibiger et al., 2009).

V neposredni bližini Slovenije je bila vrsta najdena v Hrvaškem delu Istre (Koren, 2022). Naseljuje predvsem topla in odprta območja z rastišči hranilnih rastlin gosenic iz družine Malvaceae. Pogosta je tudi v kulturni krajini in na obrobju mokrišč. Gosenice so oligofagne in prezimijo v kokonu pred preobrazbo v bubo (Fibiger et al., 2009; Wagner, 2005–2025).

Slika 1: Preparirani primerek *Xanthodes albago*, Slovenska Istra, Kraški rob, Sočerga, Veli Badin, 359 m, 13.9.2025, leg. et coll. Ž. Predovnik.

V Evropi se *X. albago* običajno pojavlja v dveh generacijah, maja–junija in nato ponovno od julija do oktobra. Slovenska najdba sredi septembra ustreza drugi generaciji (Lepiforum, 2025; Savela, 2025).

Kljub več nadaljnjim nočnim vzorčenjem na istem območju (20. 9., 26. 9., 7. 10., 10. 10., 14. 10., 24. 10., 29. 10. in 1. 11. 2025) dodatnih primerkov ni bilo najdenih. Zato za zdaj ostaja ta primerek edina potrjena najdba vrste v Sloveniji in predstavlja najbolj severovzhodno zabeleženo pojavljanje na Balkanskem polotoku. Nadaljnje raziskave bodo pokazale, ali gre za slučajen pojav ali za znanilca širjenja areala v kontekstu podnebnih sprememb.

Dokazni primerki se nahaja v avtorjevi zbirki.

Zahvala

Zahvaljujem se metuljarskima kolegoma Stanislavu Gombocu in Radovanu Štanti za posredovane informacije in komentarje o vrsti.

Literatura

- Fibiger, M., Ronkay, L., Steiner, A., Zilli, A.** (2009): *Pantheinae, Dilobinae, Acronictinae, Eustrotiinae, Nolinae, Bagisarinae, Acontiinae, Metoponiinae, Heliothinae and Bryophilinae. Noctuidae Europaeae*, Vol. 11. Entomological Press, Søro, 1–504.
- Koren, T.**, (2022): The diversity of moths (Lepidoptera: Heterocera) of significant landscape Donji Kamenjak and Medulin archipelago, Istra, Croatia. *Annales, Series Historia Naturalis*, 32(1): 237–260.
- Lepiforum** (2025): *Xanthodes albago*. Pridobljeno 25. 10. 2025 s spletne strani: https://lepiforum.de/lepiwiki_vgl.pl?Xanthodes_Albago
- Savela, M.** (2025): *Xanthodes*. Pridobljeno 14. 1. 2025 s spletne strani: https://ftp.funet.fi/index/Tree_of_life/insecta/lepidoptera/ditrysia/noctuoidea/noctuidae/bagisarinae/xanthodes
- Top, M., Fritsch, D., Kononenko, V.** (2025): *Noctuidae Europaeae Essential*. Bug-Book Publishing, Danemark, 1–840.
- Wagner, W.** (2005–2025): European Lepidoptera and their ecology. Pridobljeno 25. 10. 2025 s spletne strani: http://www.pyrgus.de/Xanthodes_albago_en.html

POPRAVEK K ČLANKU / ERRATUM

Erratum

In *Acta entomologica slovenica* **33(1)** (2025), in J. Rekelj: *Revised checklist of the Tribus Dahlicini Enderlein, 1936 of Slovenia (Lepidoptera: Psychidae)*, the institutional acronym for the Slovenian Museum of Natural History was incorrectly given as *MNHL*.

The correct acronym is **PMSL (Slovenian Museum of Natural History)**.

This correction applies to the list of abbreviations and to the acknowledgements.

Popravek

V *Acta entomologica slovenica* **33(1)** (2025), v članku J. Rekelj: *Revised checklist of the Tribus Dahlicini Enderlein, 1936 of Slovenia (Lepidoptera: Psychidae)*, je bil za Prirodoslovni muzej Slovenije uporabljen akronim *MNHL*.

Pravilni akronim je **PMSL (Slovenian Museum of Natural History)**.

Popravek velja za seznam okrajšav in za zahvalo.